

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [et](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

estoński

Swipe to change

Rodzaje zawodów prawniczych

Estonia

Na niniejszej stronie przedstawiono w zarysie organizację zawodów prawniczych w Estonii

Zawody prawnicze – wstęp

Do zawodów prawniczych w Estonii należą:

prokuratorzy;
sędziowie;
ławnicy;
referendarze sądowi i asesory sądowi;
adwokaci;
notariusze;
komornicy;
syndycy masy upadłości;

Prokuratorzy

Organizacja

Prokuratura jest urzędem państwowym podległym Ministerstwu Sprawiedliwości. Struktura prokuratury jest dwuszczeblowa – tworzą ją Prokuratura Generalna (urząd zwierzchnika prokuratury) oraz cztery prokuratury okręgowe.

Właściwość Prokuratury Generalnej obejmuje całe terytorium Estonii, zaś właściwość prokuratur okręgowych pokrywa się z właściwością komend policji. Na czele prokuratury stoi Prokurator Generalny, który jest mianowany na okres pięciu lat przez rząd Estonii na wniosek Ministra Sprawiedliwości, po zaopiniowaniu przez komisję ds. prawnych parlamentu Estonii.

Corocznie podczas sesji wiosennej parlamentu Prokurator Generalny przedstawia parlamentarnej komisji konstytucyjnej sprawozdanie z realizacji ustawowych obowiązków prokuratury w poprzednim roku kalendarzowym.

Prokuratura okręgowa podlega naczelnemu prokuratorowi, który jest mianowany przez Ministra Sprawiedliwości na wniosek Prokuratora Generalnego również na okres pięciu lat.

W Estonii istnieje w sumie osiem rodzajów stanowisk prokuratorskich: Prokurator Generalny, naczelnicy prokuratur krajowych, prokuratorzy krajowi i asesory (*prokurõri abi*) Prokuratury Generalnej; naczelnicy prokuratur, starsi prokuratorzy, prokuratorzy ds. szczególnych, prokuratorzy okręgowi i asesory prokuratur okręgowych.

Zobacz [ustawa o prokuraturze](#).

Rola i obowiązki

Zgodnie z ustawą o prokuraturze:

prokuratura uczestniczy w planowaniu nadzoru do celów zapobiegania przestępczości i jej wykrywania;
prowadzi postępowanie przygotowawcze w sprawach karnych, zapewniając jego zgodność z prawem i skuteczność;
pełni funkcję oskarżyciela publicznego przed sądem;
wypełnia pozostałe obowiązki określone w ustawie o prokuraturze.

Prokuratura pełni swoje obowiązki określone w ustawie o prokuraturze w sposób niezależny.

Prokurator, któremu przysługuje główna rola w postępowaniu karnym, udziela wskazówek organowi prowadzącemu dochodzenie w kwestii gromadzenia dowodów i podejmuje decyzje o przedstawieniu zarzutów na podstawie ustaleń dochodzenia.

Zgodnie z regulaminem prokuratury

Prokuratura Generalna:

prowadzi postępowanie przygotowawcze i pełni funkcję oskarżyciela publicznego przed sądami wszystkich instancji w przypadku przestępstw popełnionych przez urzędników, przestępstw gospodarczych, przestępstw związanych ze służbą wojskową, przestępstw przeciwko środowisku, przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, przestępstw związanych z przestępczością zorganizowaną, przestępstw o charakterze transgranicznym oraz innych szczególnie poważnych spraw z zakresu przestępczości zorganizowanej lub przestępstw, które wywołały żywe zainteresowanie społeczeństwa, poważniejszych przestępstw przeciwko państwu, przestępstw popełnionych przez prokuratorów oraz innych przestępstw przydzielonych przez Prokuratora Generalnego; nadzoruje działania prokuratur okręgowych i zapewnia im wskazówki oraz analizuje i podsumowuje praktyki stosowane przez sędziów i prokuratury; pełni obowiązki wynikające ze współpracy międzynarodowej, w tym z udziału w pracach Eurojust; uczestniczy w przygotowaniu ustaw, rozporządzeń i zarządzeń administracyjnych wydawanych przez rząd Republiki Estońskiej, oraz rozporządzeń i zarządzeń Ministra Sprawiedliwości dotyczących działań prokuratury.

Sędziowie

Organizacja

Sędzią może zostać wyłącznie obywatel estoński posiadający tytuł magistra prawa uznawany w kraju, równoważne wykształcenie w rozumieniu § 28 ust. 22 ustawy o edukacji w Republice Estońskiej lub równoważne wykształcenie uzyskane za granicą, który biegle posługuje się językiem estońskim, ma nieskazitelną charakter oraz predyspozycje i cechy osobowości potrzebne do wykonywania zawodu sędziowskiego. Sędziowie są powoływani dożywotnio. Minister Sprawiedliwości nie może wydawać poleceń służbowych sędziom ani nie posiada nad nimi władzy dyscyplinarnej. Złożenie sędziowskiego z urzędu może nastąpić wyłącznie na podstawie prawomocnego wyroku sądowego. Sędziowie mogą sprawować urząd do ukończenia 67 roku życia, z możliwością przedłużenia.

Do pełnienia urzędu sędziego nie może być powołany ten, kto:

został skazany za przestępstwo;

został złożony z urzędu sędziego, notariusza, tłumacza przysięgłego lub komornika;

został pozbawiony członkostwa w Estońskiej Izbie Adwokackiej;

został odwołany ze służby publicznej za przewinienie dyscyplinarne;

ogłosił upadłość;

został zwolniony z prowadzenia działalności zawodowej audytora, z wyjątkiem przypadków, gdy stało się to na wniosek samego audytora;

został pozbawiony uprawnień do wykonywania zawodu rzecznika patentowego, chyba że stało się to na wniosek samego rzecznika patentowego.

Na stanowisko sędziego sądu rejonowego lub sądu administracyjnego może być powołany ten, kto ukończył aplikację sędziowską lub został zwolniony z obowiązku jej ukończenia oraz zdał egzamin sędziowski. Z obowiązku ukończenia aplikacji sędziowskiej zwolniony jest ten, kto bezpośrednio przed złożeniem egzaminu sędziowskiego przez co najmniej dwa lata pracował jako adwokat lub prokurator (ale nie asesor prokuratorski), lub ten, kto uprzednio zajmował stanowisko sędziego, jeżeli od złożenia urzędu sędziego nie minęło więcej niż 10 lat.

Na stanowisko sędziego sądu okręgowego może być powołany doświadczony i uznany prawnik, który zdał egzamin sędziowski. Egzaminu sędziowskiego nie musi składać ten, kto bezpośrednio przed powołaniem pracował na stanowisku sędziego.

Na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego można powoływać doświadczonych i uznanych prawników.

Sędziów powołuje się na podstawie otwartego konkursu.

Sędzia nie może być zatrudniony nigdzie poza stanowiskiem sędziowskim, z wyjątkiem działalności dydaktycznej lub naukowo-badawczej. Sędzia ma obowiązek powiadomienia prezesa sądu o każdym zatrudnieniu innym niż na stanowisku sędziowskim. Zabrania się podejmowania zatrudnienia na stanowisku innym niż stanowisko sędziowskie, jeżeli przeszkadza to w pełnieniu obowiązków urzędowych sędziego albo zagraża bezstronności przy sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Sędzia nie może być posłem do parlamentu (Riigikogu), członkiem rady gminy lub miasta, członkiem partii politycznej, założycielem, współnikiem zarządzającym ani członkiem zarządu lub rady nadzorczej spółki, dyrektorem oddziału spółki zagranicznej, syndykiem masy upadłości, członkiem komisji likwidacyjnej, zarządcą przymusowym nieruchomości ani arbitrem wybranym przez jedną ze stron w sporze.

Złożenie sędziego z urzędu może nastąpić wyłącznie na podstawie wyroku sądu. Wniesienie zarzutów w sprawie karnej wobec sędziego sądu pierwszej lub drugiej instancji podczas pełnienia przez niego urzędu możliwe jest wyłącznie na wniosek Sądu Najwyższego w pełnym składzie, za zgodą Prezydenta Republiki Estońskiej. Wniesienie zarzutów w sprawie karnej wobec sędziego Sądu Najwyższego podczas pełnienia przez niego urzędu możliwe jest wyłącznie na wniosek Kanclerza Sprawiedliwości, za zgodą estońskiego parlamentu wyrażoną większością głosów.

Wymagania dotyczące wykonywania zawodu sędziego, aplikacji sędziowskiej i obowiązków sędziego reguluje [ustawa o sądach](#).

Rola i obowiązki

Zawód sędziego jest uregulowany ustawowo. Kodeks etyki sędziowskiej został przyjęty przez wszystkich sędziów sądów Estonii (Zgromadzenie Ogólne Sędziów). Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej poświęconej estońskim [sądom](#) oraz na stronie [Sądu Najwyższego](#).

Rola sędziego polega na sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości zgodnie z konstytucją i aktami prawnymi, na podstawie których sędzia decyduje o sprawiedliwym rozstrzygnięciu sporu między stronami. Sędzia przyczynia się do rozwoju prawa poprzez wykładnię aktów prawnych i prowadzenie badań w zakresie prawa.

Sędzia wykonuje swoje urzędowe obowiązki w sposób bezstronny, nie angażując się osobiście i dbając o dobro sprawowanego urzędu nawet w sytuacjach wykraczających poza sferę czynności zawodowych. Sędzia jest obowiązany postępować w sposób nienaganny, zarówno w trakcie wykonywania swoich czynności zawodowych, jak i w innych sytuacjach, i nie wolno mu zachowywać się w sposób narażający na szwank dobre imię sądu. Sędziemu nie wolno ujawniać informacji uzyskanych w trakcie posiedzeń niejawnych lub w trakcie rozmów prowadzących do zawarcia ugody. Do zachowania poufności sędzia jest zobowiązany zawsze, nawet po przejściu na emeryturę. Sędzia ma obowiązek sprawowania opieki nad kandydatami na sędziów, kandydatami na referendarzy sądowych i studentami odbywającymi aplikację sędziowską. Sędzia może jednocześnie sprawować opiekę nad najwyżej dwoma kandydatami na sędziów, kandydatami na referendarzy sądowych lub studentami odbywającymi aplikację sędziowską. Sędzia ma obowiązek regularnego doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności, a także uczestniczenia w szkoleniach.

Gwarancje socjalne dla sędziów

Sędziom przysługuje ustawowy pakiet gwarancji socjalnych, w tym między innymi wynagrodzenie zasadnicze, dodatki do wynagrodzenia, sędziowskie świadczenia emerytalne, urlop i strój urzędowy.

Wynagrodzenie zasadnicze sędziego reguluje ustawa o wynagrodzeniach zasadniczych urzędników państwowych powołanych przez parlament Republiki Estońskiej oraz Prezydenta Republiki Estońskiej. Oprócz wynagrodzenia zasadniczego sędziom przysługują dodatki do wynagrodzenia za wysługę lat, wynoszące 5 % wynagrodzenia zasadniczego od piątego roku pracy, 10% wynagrodzenia zasadniczego od dziesiątego roku pracy oraz 15% wynagrodzenia zasadniczego od piętnastego roku pracy.

Do świadczeń emerytalnych sędziego zalicza się uposażenie przysługujące po przejściu w stan spoczynku, emeryturę, rentę inwalidzką i uposażenie rodzinne dla pozostających przy życiu członków rodziny sędziego. Świadczenie emerytalne sędziego nie jest wypłacane w czasie pełnienia służby. Jeżeli emerytowany sędzia jest zatrudniony gdzie indziej, pobiera on pełne świadczenie emerytalne sędziego niezależnie od innych zarobków. Świadczenia emerytalne nie są wypłacane osobom złożonym z urzędu za przewinienie dyscyplinarne lub skazanym za przestępstwo umyślne. Świadczenie emerytalne sędziego zostaje cofnięte w razie skazania go za przestępstwo przeciwko wymiarowi sprawiedliwości.

Uposażenie przysługujące po przejściu w stan spoczynku może być wypłacane sędziemu, który pełnił urząd przez co najmniej piętnaście lat i osiągnął wiek emerytalny. Sędzia, który pełnił urząd przez co najmniej piętnaście lat nabywa uprawnienie do uposażenia również w razie utraty zdolności do wykonywania zawodu w wysokości 100 %, 90 % lub 80 % uposażenia, nawet jeśli nie osiągnął wieku emerytalnego. Sędzia, który pełnił urząd przez co najmniej dziesięć lat i osiągnął wiek emerytalny, nabywa prawo do pobierania uposażenia w razie utraty zdolności do wykonywania zawodu w wysokości 100 %, 90 % lub 80 % uposażenia. Uposażenie sędziego przysługujące po przejściu w stan spoczynku wynosi 75 % wysokości wynagrodzenia pobieranego na ostatnio zajmowanym stanowisku.

Emerytura wynosząca 75 % wynagrodzenia pobieranego na ostatnio zajmowanym stanowisku przysługuje wszystkim sędziom, którzy pełnili urząd przez co najmniej trzydzieści lat.

Sędziemu, który stał się trwale niezdolny do wykonywania zawodu w czasie pełnienia urzędu, przysługuje uprawnienie do renty inwalidzkiej dla sędziów.

Wysokość renty inwalidzkiej dla sędziów to 75 % wynagrodzenia pobieranego na ostatnio zajmowanym stanowisku w przypadku utraty zdolności do wykonywania zawodu w 100 %, 70 % wynagrodzenia pobieranego na ostatnio zajmowanym stanowisku w przypadku utraty zdolności do wykonywania zawodu w 80–90% oraz 30 % wynagrodzenia pobieranego na ostatnio zajmowanym stanowisku w przypadku utraty zdolności do wykonywania zawodu w 40–70 %.

W razie śmierci sędziego każdemu członkowi rodziny uprawnionemu do uposażenia rodzinnego wypłacane jest uposażenie w wysokości 30 % wynagrodzenia pobieranego przez sędziego na ostatnio zajmowanym stanowisku, przy czym łącznie wypłacana kwota uposażenia rodzinnego wynosi nie więcej niż 70 % wynagrodzenia pobieranego przez sędziego na ostatnio zajmowanym stanowisku.

Sędziemu sądu pierwszej lub drugiej instancji przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze 49 dni kalendarzowych, a sędziemu Sądu Najwyższego – w wymiarze 56 dni kalendarzowych. Sędziemu nie przysługuje prawo do dodatkowego urlopu przewidzianego w ustawie o służbie publicznej.

Ławnicy

Ławnicy uczestniczą w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w sądach rejonowych wyłącznie w sprawach o najcięższe przestępstwa. Status, uprawnienia i obowiązki ławnika w zakresie sprawowania wymiaru sprawiedliwości są równe statusowi, uprawnieniom i obowiązkom sędziego. Ławników powołuje się maksymalnie na okres czterech lat spośród kandydatów, którzy muszą posiadać obywatelstwo estońskie, zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych, być w wieku od 25 do 70 lat, zamieszkiwać na stałe w Estonii, biegle posługiwać się językiem estońskim oraz wykazywać cechy charakteru odpowiednie do wykonywania funkcji ławnika. Ławnik nie może zostać powołany na więcej niż dwie kolejne kadencje.

Na ławnika nie może być powołany ten, kto: został skazany za przestępstwo, ogłosił upadłość, jest niezdolny do pełnienia funkcji ławnika ze względu na stan zdrowia, posiada adres stałego zamieszkania (tj. adres figurujący w ewidencji ludności) na obszarze jednostki samorządu lokalnego, której organ zgłosił jego kandydaturę na ławnika, krócej niż przez jeden rok, pracuje w sądzie, prokuraturze lub Urzędzie Bezpieczeństwa Wewnętrznego, służy w siłach zbrojnych, jest adwokatem, notariuszem lub komornikiem, jest członkiem rządu Estonii, rady gminy lub miasta, jest Prezydentem Republiki Estońskiej, posłem do parlamentu lub gubernatorem okręgu. Oskarżony o przestępstwo nie może zostać powołany na ławnika w postępowaniu karnym.

Zasadniczo rola ławnika w wymiarze sprawiedliwości polega na reprezentowaniu poglądu zwykłego obywatela, co pozwala na uwzględnienie w postępowaniu wymiaru ludzkiego, a nie tylko prawnego. Wybór kandydatów na ławników należy do właściwych organów samorządu terytorialnego.

Referendarze sądowi i asesory sądowi

Referendarz sądowy jest urzędnikiem sądowym, który wykonuje obowiązki określone w ustawie. Referendarz sądowy jest bezstronny, ale musi przestrzegać instrukcji sędziego w zakresie przewidzianym ustawą. Referendarz sądowy jest uprawniony do dokonywania wpisów w rejestrach (np. w rejestrze nieruchomości czy rejestrze handlowym) oraz do wydawania zarządzeń dotyczących prowadzenia rejestrów, w tym do nakładania kar w drodze nakazu. Referendarze sądowi mogą prowadzić postępowanie przyspieszone o wydanie nakazu zapłaty. Ograniczenia w zakresie sprawowania urzędu sędziego dotyczą również referendarzy sądowych.

Na referendarza sądowego może zostać powołany ten, kto uzyskał tytuł magistra prawa uznawany w kraju, równoważne wykształcenie w rozumieniu § 28 ust. 22 ustawy o edukacji w Republice Estońskiej lub równoważne wykształcenie uzyskane za granicą, biegle posługuje się językiem estońskim, ma nieskazitelną charakter i ukończył odpowiednią aplikację, aby zostać referendarzem sądowym. Na referendarza sądowego może również zostać powołany ten, kto nie ukończył aplikacji dla referendarzy sądowych, ale ukończył aplikację sędziowską bądź został zwolniony z obowiązku jej ukończenia i zdał egzamin sędziowski.

Do pełnienia urzędu referendarza sądowego nie może być powołany ten, kto: został skazany za przestępstwo; został złożony z urzędu sędziego, notariusza, tłumacza przysięgłego lub komornika; został pozbawiony członkostwa w Estońskiej Izbie Adwokackiej; został odwołany ze służby publicznej za przewinienie dyscyplinarne; ogłosił upadłość; został zwolniony z prowadzenia działalności zawodowej audytora, z wyjątkiem przypadków, gdy stało się to na wniosek samego audytora; został pozbawiony uprawnień do wykonywania zawodu rzecznika patentowego, z wyjątkiem przypadków, gdy stało się to na wniosek samego rzecznika patentowego; został złożony z urzędu sędziego ze względu na niezdolność do pełnienia tego urzędu – w okresie trzech lat po powołaniu na stanowisko sędziego.

Referendarza sądowego powołuje się na podstawie otwartego konkursu.

Wymagania na stanowisko referendarza sądowego zostały określone w [ustawie o sądach](#)

Asesor sądowy to urzędnik zatrudniony w sądzie, który uczestniczy - zarówno samodzielnie, jak i pod nadzorem sędziego - w przygotowywaniu i prowadzeniu postępowań przed sądem, w zakresie przewidzianym w ustawie w sprawie postępowania przed sądem. Asesor sądowy ma prawo dokonywać tych samych czynności i wydawać takie same orzeczenia jak referendarz lub inny urzędnik sądowy na podstawie ustawy w sprawie postępowania przed sądem. Asesor sądowy wykonuje czynności w sposób niezależny, ale musi przestrzegać instrukcji sędziego w zakresie przewidzianym ustawą.

Na asesorach sądowych spoczywają takie same wymogi, jakie mają zastosowanie do referendarzy sądowych. Wolne stanowiska dla asesorów sądowych obsadza się w drodze publicznego konkursu.

Do pełnienia urzędu asesora sądowego nie może być powołany ten, kto: został skazany za przestępstwo umyślne; został skazany za umyślne przestępstwo przeciwko państwu, niezależnie od tego, czy nastąpiło zatarcie skazania; został pozbawiony praw pełnienia urzędu asesora sądowego na mocy prawomocnego wyroku sądowego; jest najbliższym krewnym lub partnerem osoby bezpośrednio nadzorującej pracę asesora sądowego.

Oprócz [asesorów sądowych](#) (371 Kb) i [referendarzy sądowych](#) (373 Kb) do personelu sądu należą również [dyrektorzy sądu](#) (367 Kb) oraz [sekretarze sądu](#) (364 Kb) .

Adwokaci

Adwokaturę tworzą adwokaci i asystenci adwokatów.

Adwokaci należą do Estońskiej Izby Adwokackiej, a zawód adwokata reguluje ustawa o Estońskiej Izbie Adwokackiej. Do Estońskiej Izby Adwokackiej może należeć każda osoba, która spełnia wymogi określone w ustawie o Estońskiej Izbie Adwokackiej i która złożyła po aplikacji egzamin z wynikiem pozytywnym. Estońska Izba Adwokacka jest samorządną organizacją zawodową ustanowioną w celu świadczenia usług prawnych zarówno w interesie prywatnym, jak i publicznym, oraz w celu ochrony uprawnień zawodowych adwokatów. Estońska Izba Adwokacka nadzoruje wykonywanie działalności zawodowej przez jej członków i przestrzeganie przez nich zasad etyki zawodowej. Estońska Izba Adwokacka organizuje również szkolenia zawodowe dla adwokatów; świadczy również państwową pomoc prawną. Estońska Izba Adwokacka świadczy państwową pomoc prawną za pośrednictwem swoich członków.

Estońska Izba Adwokacka działa poprzez swoje organy. Należą do nich zgromadzenie ogólne, zarząd, przewodniczący, komisja rewizyjna, sąd koleżeński oraz komisja oceny kwalifikacji zawodowych.

Do zakresu uprawnień adwokatów należy:

reprezentowanie i obrona klientów przed sądem i w postępowaniu przygotowawczym, a także w toku innego postępowania, zarówno w Estonii, jak i za granicą;

gromadzenie dowodów;

wybieranie – według własnego uznania – zgodnych z prawem środków i narzędzi świadczenia usług prawnych i korzystanie z nich;

uzyskiwanie od organów na szczeblu krajowym i lokalnym informacji potrzebnych do świadczenia usług prawnych, posiadanie dostępu do dokumentów oraz pozyskiwanie kopii i wyciągów z tych dokumentów, chyba że ustawa zabrania adwokatom dostępu do tych informacji i dokumentów;

przetwarzanie uzyskanych na podstawie umowy lub aktu prawnego danych osobowych dotyczących innych osób niż klienci, w tym danych osobowych szczególnie chronionych, bez zgody tych osób, o ile jest to konieczne do świadczenia usług prawnych;

weryfikowanie podpisów i kopii dokumentów przedłożonych sądowi i innym organom urzędowym w ramach usług prawnych świadczonych na rzecz klienta;

występowanie w charakterze arbitra lub rozjemcy w postępowaniu określonym w ustawie o postępowaniu pojednawczym;
występowanie w charakterze syndyka masy upadłości, pod warunkiem członkostwa w Izbie Komorników i Syndyków Masy Upadłości.
Z zastrzeżeniem ograniczeń ustawowych asystenci adwokatów mają te same uprawnienia co adwokaci.
Asystenci adwokatów nie mają uprawnień do pełnienia funkcji arbitrów lub rozjemców w postępowaniu określonym w ustawie o postępowaniu pojednawczym. Nie mogą oni reprezentować ani bronić klientów przed Sądem Najwyższym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Asystenci adwokatów nie mogą też pełnić roli syndyków masy upadłości.

Asystent adwokata może świadczyć usługi prawne wyłącznie pod opieką swojego patrona, który musi być adwokatem.
Podczas świadczenia usług prawnych adwokat zachowuje niezależność i postępuje zgodnie z ustawą, innymi aktami prawnymi i decyzjami przyjętymi przez organy Estońskiej Izby Adwokackiej, wymogami etyki zawodowej adwokatów, dobrą praktyką i sumieniem.
Informacje ujawnione adwokatowi są poufne. Adwokat albo pracownik Izby Adwokackiej lub kancelarii prawnej zeznający w charakterze świadka nie może być przesłuchiwany ani nie może składać wyjaśnień w związku z sprawami, o których dowiedział się w trakcie świadczenia usług prawnych.
Nośniki danych używane przez adwokata w trakcie świadczenia usług prawnych są nienaruszalne.
Wykonywanie przez adwokata obowiązków zawodowych w żadnym razie nie oznacza, że można go utożsamiać z klientem lub sprawą klienta.
Adwokat nie może zostać zatrzymany, przeszukany lub aresztowany w związku z wykonywaniem swoich czynności zawodowych, chyba że postanowi o tym sąd okręgowy lub municypalny (*maa- või linnakohus*). Prawo nie zezwala na przeszukanie kancelarii prawnej, w której pracuje adwokat, w związku z wykonywaniem przez niego czynności zawodowych.

Listę adwokatów i kancelarii prawnych oraz inne przydatne informacje można znaleźć na stronie internetowej [Estońskiej Izby Adwokackiej](#). Za pomocą funkcjonalności „[Znajdź prawnika](#)” istnieje możliwość znalezienia prawnika w całej Unii Europejskiej.

Prawnicze bazy danych

Nie istnieją inne bazy danych oprócz tych, które zostały wyszczególnione powyżej.

Radcy prawni

W Estonii zawód radcy prawnego nie jest uregulowany prawem.

Notariusze

Organizacja

Wszyscy notariusze w Estonii mają jednakowe kompetencje. Zawód notariusza reguluje [ustawa o notariacie](#). Ministerstwo Sprawiedliwości wraz z Izba Notarialną odpowiadają za regulację zawodu oraz zarządzanie działalnością zawodową notariuszy. Izba Notarialna jest podmiotem prawa publicznego i należą do niej wszyscy notariusze powołani do pełnienia urzędu. Zadania Izby obejmują monitorowanie sumiennosci i prawidłowości wykonywania działalności zawodowej przez notariuszy, harmonizację działalności zawodowej notariuszy, organizację szkoleń zawodowych, organizację aplikacji notarialnej, prowadzenie i rozwój elektronicznego systemu informacyjnego na potrzeby notariuszy oraz pomoc Ministerstwu Sprawiedliwości w zakresie czynności nadzorczych. Na stronie [Izby Notarialnej](#) znajdują się informacje o notariuszach i obowiązkach związanych z wykonywaniem zawodu notariusza.

Rola i obowiązki

Notariusz sprawuje urząd publiczny. Jest on upoważniony przez państwo do poświadczania, na żądanie stron, faktów i zdarzeń mających znaczenie prawne oraz do wykonywania innych czynności notarialnych w celu zagwarantowania pewności prawa.

Notariusze wykonują swoje czynności w sposób bezstronny, wiarygodny i niezależny. Mają obowiązek ustalenia rzeczywistych intencji stron danej czynności i okoliczności wymaganych do jej prawidłowego dokonania oraz wyjaśnienia stronom możliwych sposobów dokonania czynności i jej następstw.

Na żądanie stron notariusze wykonują następujące czynności notarialne:

sporządzanie poświadczeń notarialnych (umów, pełnomocnictw, testamentów) i uwierzytelnianie notarialne (odpisów, podpisów, kopii itp.);

załatwianie spraw spadkowych;

wydawanie zaświadczeń o sporządzeniu dokumentów notarialnych, które mają być wykonane w Estonii (tzn. podlegają wykonaniu w Estonii i zostały sporządzone zgodnie ze wzorami formularzy zawartymi w załączniku VI do rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. U. L 12 z 16.1.2001, s. 1–23)).

stwierdzanie nieważności pełnomocnictw zgodnie z ustawą o notariacie;

stwierdzanie ważności umów zawartych za pośrednictwem adwokata występującego w charakterze rozjemcy lub przed innym notariuszem;

wydawanie zaświadczeń (*apostille*);

na wniosek osób prawnych, składanie ich rocznych sprawozdań finansowych w sądzie rejestrowym;

poświadczanie zawarcia i rozwiązania związku małżeńskiego oraz przygotowywanie wpisów do akt stanu cywilnego na ten temat;

przyjmowanie na przechowanie środków pieniężnych, papierów wartościowych i dokumentów;

zapewnianie dostępu do danych wpisanych do rejestru prowadzonego przez Departament Rejestru Nieruchomości lub Departament Rejestracji lub do akt złożonych w tym rejestrze;

składanie zawiadomień i wniosków na żądanie podmiotu gospodarczego, przyjmowanie dokumentów i innych informacji od organów administracji gospodarczej i doręczanie aktów administracyjnych podmiotom gospodarczym;

wprowadzanie wpisów do rejestru na żądanie podmiotu gospodarczego.

Z tytułu tych czynności klient ma obowiązek uiszczenia u notariusza ustawowo określonej opłaty notarialnej.

W ramach swojego urzędu notariusze mogą świadczyć następujące usługi:

udzielanie porad prawnych poza procedurą poświadczenia;

udzielanie porad w zakresie przepisów podatkowych i przepisów innego państwa, zarówno w ramach, jak i poza procedurą poświadczenia;

prowadzenie postępowania pojednawczego na podstawie ustawy o postępowaniu pojednawczym;

prowadzenie postępowania arbitrażowego na podstawie kodeksu postępowania cywilnego;

prowadzenie licytacji, głosowań, loterii i losowań, a także weryfikowanie ich wyników;

odbieranie przysięgi i uwierzytelnianie oświadczenia złożonego pod przysięgą;

przekazywanie wniosków i zawiadomień niezwiązanych z urzędowymi obowiązkami notariusza i wydawanie poświadczeń dotyczących przekazania lub niemożności przekazania takich wniosków i zawiadomień;

przyjmowanie na przechowanie środków pieniężnych – z wyjątkiem gotówki – papierów wartościowych, dokumentów i innych przedmiotów, o ile nie przewiduje tego akt notarialny ani nie jest to urzędowy obowiązek wynikający z aktu notarialnego;

poświadczanie prawidłowości tłumaczenia dokumentów z języka obcego na język estoński do 2020 r. (począwszy od 2015 r. jedynie tłumacze przysięgli są uprawnieni do wydawania urzędowych tłumaczeń z języka estońskiego na język obcy; począwszy od 2020 r. jedynie tłumacze przysięgli będą uprawnieni do wydawania urzędowych tłumaczeń z języka obcego na język estoński);

odpowiadanie na żądanie przedstawienia wyjaśnień przedłożone przez podmiot gospodarczy.

Informacje na temat usług świadczonych przez notariuszy można znaleźć na stronie internetowej [Izby Notarialnej](#). Opłaty pobierane przez notariusza za usługi są uzgadniane między klientem a notariuszem przed wykonaniem czynności notarialnej.

Inne zawody prawnicze

Komornicy

W Estonii zawód komornika należy do wolnych zawodów prawniczych: komornicy działają we własnym imieniu i ponoszą odpowiedzialność za podejmowane czynności. Komornik jest zobowiązany wykonywać swoje obowiązki w sposób bezstronny i rzetelny. Czynności urzędowe komornika reguluje [ustawa o zawodzie komornika](#).

W styczniu 2010 r. powołano Izbę Komorników i Syndyków Masy Upadłości (Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda), która jest wspólną organizacją zrzeszającą zarówno komorników, jak i syndyków masy upadłości. Czynności komornicze, nadzór nad nimi, odpowiedzialność dyscyplinarną i działalność w zakresie tworzenia zrzeszeń zawodowych reguluje ustawa o zawodzie komornika. Rolą Izby jest rozwijanie i propagowanie wolnych zawodów prawniczych, w tym zapewnienie przestrzegania dobrej praktyki w zakresie sprawowania urzędu i wykonywania zawodu oraz jego monitorowanie, sporządzanie zaleceń na rzecz ujednolicenia praktyki zawodowej, organizowanie szkoleń, tworzenie systemów informatycznych itp. Izba posiada również sąd koleżeński. Dodatkowe informacje o działalności Izby dostępne są na jej [stronie internetowej](#).

Do obowiązków komornika należy:

1. prowadzenie postępowań egzekucyjnych zgodnie z kodeksem postępowania egzekucyjnego;
2. doręczanie dokumentów zgodnie z kodeksami postępowania;
3. dokonywanie spisu składników majątku i zarządzanie składnikami majątku zgodnie z prawem spadkowym;
4. przeprowadzanie – w postępowaniu i w przypadkach przewidzianych przez przepisy prawa – licytacji komorniczych poza postępowaniem egzekucyjnym na wniosek sądu lub organu administracji.

Opłaty komornicze z tytułu wykonywania powyższych czynności określa ustawa o zawodzie komornika.

Poniżej opisano zakres usług komorniczych.

Na żądanie danej osoby komornik może świadczyć następujące usługi. Są to:

- 1) organizowanie licytacji rzeczy ruchomych i nieruchomości;
- 2) doręczanie dokumentów;
- 3) udzielanie porady prawnej i sporządzanie dokumentów, pod warunkiem posiadania przez komornika kwalifikacji wymaganych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy o sądach.

Komornicy są uprawnieni do odmowy dokonania czynności komorniczej.

Warunki świadczenia usług i wynagrodzenie powinny zostać uzgodnione z usługobiorcą oraz sporządzone na piśmie. Warunki i wynagrodzenie powinny być zgodne z dobrą praktyką zawodową.

Komornicy – w toku świadczenia usług – nie mogą wykonywać tych praw, które zostały im przyznane na podstawie przepisów prawa na potrzeby wykonywania ich obowiązków urzędowych lub które wynikają z pełnienia urzędu komornika.

Informacje o usługach świadczonych przez komorników można znaleźć na [stronie internetowej](#) Izby. Wykonanie danej czynności komorniczej jest uzgadniane na piśmie z usługobiorcą przed wykonaniem czynności komorniczej.

Państwowy nadzór nad urzędową działalnością komorników sprawuje Ministerstwo Sprawiedliwości.

Komornicy ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu czynności komorniczych, w tym jeżeli szkoda została wyrządzona przez pracownika kancelarii komorniczej. Jeżeli roszczenie odszkodowawcze z tytułu szkody poniesionej w wyniku czynności komorniczej nie może zostać zaspokojone ze środków komornika lub innej osoby odpowiedzialnej za szkodę, lub jeżeli roszczenie to nie może zostać w pełni zaspokojone, za wyrządzoną szkodę odpowiedzialność ponosi Izba. Za szkodę poniesioną w następstwie czynności komorniczej ostateczną odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa. Zarówno Izba, jak i Skarb Państwa, mają roszczenie regresowe (zwrotne) w stosunku do osoby odpowiedzialnej za wyrządzenie szkody; prawo regresu przysługuje również Skarbowi Państwa względem Izby.

Syndycy masy upadłości

Syndyk masy upadłości jest wyznaczonym przez sąd urzędnikiem, przeprowadzającym w ramach przysługujących mu uprawnień transakcje i inne czynności związane z masą upadłości i reprezentującym dłużnika przed sądem w sporach dotyczących masy upadłości. Główną powinnością syndyka masy upadłości jest ochrona praw i interesów wszystkich wierzycieli i dłużnika oraz zapewnienie zgodnego z prawem, niezwłocznego i racjonalnego finansowo postępowania upadłościowego. Syndyk masy upadłości wykonuje swoje czynności osobiście. Funkcję syndyka masy upadłości mogą sprawować adwokaci, niezależni biegli rewidenci, komornicy i osoby fizyczne wyznaczone na syndyków przez Izbę. Listę syndyków masy upadłości prowadzi Izba Komorników i Syndyków Masy Upadłości. Lista zawiera dane wszystkich osób uprawnionych do sprawowania funkcji syndyka masy upadłości i jest ogólnie dostępna na stronie Izby. Syndyk wpisany na listę jest zobowiązany zadbać o to, by dane te były prawidłowe.

Do głównych obowiązków syndyka masy upadłości należy:

- 1) ustalenie wierzitelności, zarządzanie masą upadłości oraz uporządkowanie i zorganizowanie sprzedaży majątku, a także zaspokojenie roszczeń wierzycieli z majątku dłużnika;
- 2) ustalenie przyczyn oraz daty powstania niewypłacalności dłużnika;
- 3) w razie konieczności zawarcie układu dotyczącego kontynuacji działalności gospodarczej dłużnika;
- 4) w razie konieczności przeprowadzenie likwidacji majątku dłużnika, o ile dłużnik jest osobą prawną;
- 5) informowanie wierzycieli i dłużnika w przypadkach przewidzianych ustawą;
- 6) sporządzanie sprawozdań z działalności i przekazywanie informacji o postępowaniu upadłościowym sądowi, urzędnikowi sprawującemu nadzór nad postępowaniem i komisji likwidacyjnej.

Nadzór administracyjny nad działalnością syndyków masy upadłości sprawuje Ministerstwo Sprawiedliwości w oparciu o otrzymane skargi lub inne dotyczące syndyków informacje uzasadniające podejrzenie, że syndyk mógł nie dopełnić swoich obowiązków. Nadzorując działalność syndyków, Ministerstwo Sprawiedliwości może weryfikować prawidłowość i legalność czynności zawodowych podejmowanych przez syndyka. Minister Sprawiedliwości może podejmować czynności dyscyplinarne wobec syndyka, który nie dopełnia obowiązków wynikających z przepisów określających czynności zawodowe syndyka masy upadłości. Minister Sprawiedliwości nie może podejmować czynności dyscyplinarnych wobec adwokatów działających w charakterze syndyka masy upadłości. Minister ma jednak prawo do wszczęcia postępowania przed sądem koleżeńskim Izby Adwokackiej.

Oprócz nadzoru administracyjnego, działalność syndyków masy upadłości podlega również nadzorowi komisji likwidacyjnej, walnego zgromadzenia wierzycieli, sądu i Izby Komorników i Syndyków Masy Upadłości w ramach ich zakresu kompetencji.

Powiązane strony

[Ministerstwo Sprawiedliwości](#)

Estońskie Stowarzyszenie Prawników – organizacja non-profit

Biuro Usług Prawnych – fundacja

Estońska Izba Adwokacka

Prokuratura

Izba Notarialna

Izba Komorników i Syndyków Masy Upadłości

Ostatnia aktualizacja: 03/08/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.